



ALAPÍTVÁNYI MODELL

Végveszélyben érzi magát József Attila bölcsészkar



TÓTH CSABA TIBOR
csütörtök 7:30

Fideszes hatalomátvételeként, vagy súlyos visszaélések sorozataként értékelik az SZTE Bölcsészkar egyes oktatói a csupán január elején megszellőztetett közalapítványi átalakítás terveit. A Mércének több, neve elhallgatását kérő tanár és az átalakítás jelenlegi formáját egyértelműen ellenző egyetemi dolgozó is úgy fogalmazott, a szenátus minden bizonnyal el fogja fogadni Palkovics „meghívását” a Corvinus-modellbe, a kérdés csak a hogyan és mikor.

Hosszú szenátusi tanácskozás után sem született döntés a Szegedi Tudományegyetem közalapítványi modellbe való átalakításáról a január 18-i szenátusi ülésen. Szerkesztőségünk birtokába jutott információk szerint azonban a Szenátus egyértelműen amellett érvelt, hogy a közalapítványi forma jelentős gazdasági hasznot és mintegy 15%-os béremelést jelentene az egyetem oktatói számára. A BTK-n ugyan a Professzorok Tanácsa még aznap egy, az átalakítást ellenző állásfoglalást tett közzé (<https://arts.u-szeged.hu/hirek/szte-btk-2021-január/szte-btk-professzorok/>), ugyanakkor január 19-én már elvileg a kar megkezdte – bizonyos törvényi jogszabályi feltételek mellett – a közalapítványi váltásra való felkészülést. Információink szerint ehhez a kar vezetése már egy oktatók egyéni teljesítményét mérő rendszer kidolgozásához is hozzákezdett, miközben elvileg január 18-án a szenátusi ülésen még megalakult egy négyfős különbizottság a kérdés megvizsgálására, tehát elviekben az egyetem vezetése még semmiben sem döntött.

Az ülésen belső információk szerint az egyetem vezetése hangsúlyozta, sietniük kell a döntéssel, mert az átalakulás Debrecenben és Pécsen is kész tény immár.

Ezzel szemben a BTK Professzorok Tanácsa január 18-án még úgy fogalmazott (<https://merce.hu/2021/01/18/az-itm-mar-tenykent-kezeli-pedig-minden-bizonytal-meg-ma-sem-lesz-dontes-az-szte-modellvaltasarol/>), a jelenlegi, gyorsított folyamatot főként azért nem tudja ebben a formában támogatni, mert nem biztosított a széles egyetemi közönség, a hallgatók és oktatók, dolgozók beleszólása az intézmény jövőjébe:

„ugyanis amiről döntenek, azt nemzedékek alkották és nemzedékek tartanak rá igényt”

-hangsúlyozták ekkor.

Súlyosbította a helyzetet, hogy több BTK-s oktató egybehangzó véleménye szerint a január 18-i szenátusi ülésen virtuális hallgatóságként való részvételük feltételei egyáltalán nem voltak biztosítottak. Azt ugyanis az oktatók számára az általuk a mindennapokban eddig nem is használt egyetemi online platformhoz kötött regisztrációhoz kapcsolták (<https://u-szeged.hu/sztehitek/2021-januar/2021-januar-18?objectParentFolderId=19396>), amit ráadásul csak olyan email címekkel lehetett megtenni, amelyeket egy éve ugyan minden oktató részére generált a rendszer, de a mindennapokban nem használták eddig őket. Sokak ezt egyáltalán nem tudták megoldani, így a tanárok számára biztosított 40 hely hétfő reggelig be sem telt.

Teljes bizonytalanság, siralmas hangulat

A kialakult helyzetben a *Mércének* nyilatkozó, nevük elhallgatását kérő bölcsészkarai oktatók a helyzet teljes bizonytalanságáról számoltak be, a kuratórium – amelybe a hírek szerint Nemesi Pál sikertelen fideszes szegedi polgármester-jelölt és Novák Katalin családokért felelős tárca nélküli miniszter is bekerülne (<https://merce.hu/2021/01/10/novak-katalin-is-kuratoriumi-tag-lehet-a-szegedi-tudomanyegyetemen-a-modellvaltas-utan/>) – az egyetem „fideszes” átvételét jelenti, és munkahelyeket sodor veszélybe, ráadásul a kommunikációt, esetleges szervezkedést nehezíti, hogy a

járványintézkedések miatt nincs a kampuszon jelenleg oktatás, minden tevékenység online térbe terelődött át.

„Nagyjából világvége hangulat van, ha engem kérdezel”

– világitotta meg a helyzetet az egyik oktató.

Egy másik oktató is „siralmas” hangulatról beszélt a BTK-n, hozzátéve, a hozzáállás a közalapítványi rendszerhez nem egységes az SZTE összes karán belül. A vezetés, főleg pedig Fendler Judit kancellár ugyanis a természettudományos és egészségügyi karokat is jelentős finanszírozási pénzek elmaradásával rémítette meg, ha az átalakítás nem történik meg. A tanár úgy írta le a kialakult helyzetet és a hétfői szenátusi ülést, mint ahol körültekintő, kielégítő válaszokkal az egyetemi vezetés részéről továbbra sem szolgáltak, és ahol a kommunikáció továbbra is meglehetősen egyoldalú maradt:

„A kancellár korábbi, arrogáns megszólalásai arról, hogy mit fog és mit nem finanszírozni, jogos aggodalommal töltenek el minden gondolkodó embert. Felháborító, hogy a rektori vezetés hitbizományként tekint az egyetemre, az ott dolgozókat és tanulókat pedig ovisokként kezeli, akik képtelenek maguk dönteni arról, mi jó nekik és mi nem. A tegnapi ülésen persze negédes óvatosság ment: a tragikusan alulfinanszírozott felsőoktatásban a 30%-os béremelést (ami NEM automatikus és NEM jár mindenkinek) úgy emlegették, mintha a messiás érkezne – ezért volt remek Szajbély Mihály professzornak azóta az OHA Facebook-oldalán publikált felszólalása, aki elmondta, hogy az azonnali teljeskörű 100%-os béremelés rendezné úgy a fizetéseket, hogy egy tanársegéd kb. annyit kereshessen, mint egy Aldi-pénztáros...”

Fendler Judit kancellár ugyanis 2020. július 4-én az Mfor.hu portálnak azt mondta (<https://mfor.hu/cikkek/makro/rekord-kevesen-jelentkeztek-iden-az-egyetemekre.html>) az SZTE helyzetével kapcsolatban:

„Nálunk tizenkét kar van. Vegyünk le ötöt és a klinikai központot, ami a régió legnagyobb egészségügyi ellátója, és akkor piaci alapon fenntarthatóan tudom működtetni az intézményt. Nem fogok tanárokat, agrárszakembereket képezni és végképp nem tanítok zenészeket, amely karokat – ezek a külföldi diákokat sem vonzzák – jelen pillanatban keresztfinanszírozzuk, ahogyan a közfinanszírozott egészségügyi ellátást is. A piaci működés azt feltételezi, hogy nem cipelem a hátamon a veszteséges feladatokat.”

Ezek alapján az általunk megkérdezett bölcsészkarai dolgozók egyértelműnek tartják, hogy a most beindított folyamat a kar ellehetetlenítésére bevetett eszköz.

Lecsap az új egyetemi modell

Az úgynevezett „Corvinus-modell”, amely nagyvállalatok vezetőin és politikai kinevezetteken keresztül direkt politikai befolyást, a közalkalmazotti viszony egyetemi felszámolásán keresztül pedig az ott dolgozók (és tanulók) nagyobb kizsákmányolását is lehetővé tette, az SZFE átalakítása és az az elleni ellenállás botrányával került ismét napirendre. A fejlemények következtében az egykor József Attila és Radnóti Miklós által is látogatott szegedi Bölcsészettudományi Kar jelenlegi polgárai attól tartanak, az átalakítás után visszatérhetnek az egyetemi vezetés tervei, amelyek szerint őket az új Szent-Györgyi Albert Tudományegyetemről leválasztva Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök által alapított, Gál Ferenc Hittudományi Főiskolából átalakult Gál Ferenc Egyetemnek adnák át.

A szegedi hallgatókat tömörítő Veritus Virtus Libertas csoport már az egyetem kancellárja által felhozott, egyetemi névváltoztatási ötlettel is azért helyezkedett szembe, mert amögött az egyetem szétdarabolásának egyértelmű szándékát, ennek előkészítését sejtette.

Erről egyik oktatói forrásunk elmondta, véleménye szerint éppen a „piacképesség” kérdését tennék értelmetlenné a feldarabolási tervek és az

átszervezés:

„Az egyetem egysége ÉS a gumicsontként emlegetett piacképesség EGYÜTT marad meg, vagyis nem az történik, hogy a 12 karból az 5 jól menőt leválasztják, a többieket meg odacsapják a hírek és belső infók szerint is katasztrofálisan működő Gál Ferenc „Egyetemhez”, netán egyszerűen megszüntetik, mondván, hogy nem termel pénzt. A rektori vezetés kizárólag az előnyöket súlykolja minden fronton, a „hátrány” kifejezés el sem hangzott, helyette „kockázatokról” volt szó, de a kancellár egy félmondattal elintézte ezt is, mondván, ezek olyan csekélyek, hogy beszélni se érdemes róluk.”

A fő gondnak ez az oktató azt tartotta, hogy miközben folyamatosan beleszólást és konzultációt ígér az egyetem vezetése a többi érintett félnek, aközben informálisan kiemelték, január 29-én már egyértelmű döntést kell hozni az átalakulásról (az is felmerült belső információink szerint, hogy az ezzel kapcsolatos törvényt már február 3-án el kívánja fogadtatni a parlamenttel Palkovics László). Arra azonban kevés az esély, hogy az egyetemi polgárok és a szenátus tagjainak összessége két hét alatt megfelelően tájékozódni tudjon.

A névváltoztatást az SZTE Szenátusa végül október végén vette le a napirendről. A MÉRCE információi szerint viszont január 7-én érkezett arról információ a BTK-ra is, hogy az SZFE-botrány ellenére az egyetem a Debreceni Egyetemmel, a Pécsi Egyetemmel és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem társaságában 2020. december 30-án hivatalos „meghívást kapott” Palkovics László Innovációs- és Technológiai Minisztériumán keresztül a kormányzattól, hogy csatlakozzanak a közalapítványi modellhez.

Az SZTE rektora, Rovó László és Fendler Judit ekkor a belső források szerint ezt a bölcsészek felé is úgy kommunikálták, mindez egy fakultatív, választható lehetőség, a közalapítványi fenntartásról való döntés előtt az SZTE Szenátusa pedig biztosítékokat ígért az oktatóknak is, nevezetesen szóban hangzott el, hogy lehetőségük lenne az alapító okiratban rögzíteni az egyetemi autonómia garanciáit, így a helyi, független Szegeder szerint is

szó volt arról, hogy a kuratórium $\frac{2}{3}$ -át a Szenátus tudja majd jelölni. Mindezekről a javaslatokról azonban a rektori hivatal és a kancellár semmiféle írásos tervezetet nem mutatott be, biztosítékot erre nem adott.

Gyenge Zoltán, a BTK dékánja ekkor írásbeli javaslatot dolgozott ki arról is, hogyan felelne esetleg meg az átalakítás a karnak. Január 4-én Gyenge arról is beszámolt belső forrásaink szerint, hogy az egyetem vezetése és Fendler „szóbeli ígéretet” tett nekik arra, hogy az egyetem vezetése messzemenőig az ő érdekeiket fogja képviselni a kormányzattal folytatott tárgyalások folyamán.

A dékáni kollégium előtti kancellári beszámoló pedig az aznap érkező Palkovicssal folytatott tárgyalás előtt történt meg. Az oktatók szélesebb köre a vezetésen kívül január 5-én, egy kibővített kari tanácson szembesült csak a helyzettel.

Mindezek ellenére a kar tanárai és az egyetem autonómiájáért kiálló Veritas Virtus Libertas Facebook-oldal is arról számolt be, vélhetően nem készültek arra tervek, hogy a meghívás után az egyetem vezetése kikérje a szélesebb hallgatói és oktatói közönség véleményét.

Hosszú ideig így az egyetemen senki sem tudta, hogy az inkriminált, a döntésről szóló szenátusi ülés mikor kerül majd megrendezésre. Később, amikor mindez tisztázódott, a hallgatóknak biztosított, eléggé korlátozott húszfős, online látogatói keret január 17-én pár perc alatt megtelt.

Okosabbak azonban itt sem lettek a diákok, ezért most az őket képviselő Veritus Virtus Libertas oldalon is arról írtak, minél előbbi, és egyértelmű tisztázást várnak az egyetem vezetése felől arra nézve, hogy közalapítványi átalakítási „meghívásról”, vagy kész tényekről van-e szó. Szerintük a korlátozott számú hallgató-beengedéssel az ülésre a Szenátus a Szervezeti és Működési Szabályzatot is egyértelműen megsértette. Ezért Borsik Viktor joghallgató az ügyel kapcsolatban az Oktatási Jogok Biztosához és az Adatvédelmi biztoshoz is fordult. A VVL egyébként https://docs.google.com/forms/d/1_FVtamn0luYNV7LbU2ojm2gi9X6GDOyk2TDOvCsNDX0/viewform?edit_requested=true&fbclid=IwAR3cQ70i5XKj2Xck0q01KGU5zauDEmRi-CoxbS64.RyTxF7RR2rn3WXr-sz4 is próbálja megtudakolni a hallgatók véleményét a rekord gyorsan elfogadtatni kívánt új modellel kapcsolatban. Összhallgatói

szavazás hiányában ugyanis így kívánják a diákok véleményét a Szenátus elé juttatni.

Ahogy oldaluk a helyzettel kapcsolatban fogalmazott ugyanis, erre más eddig komoly erőfeszítést nem tett, sőt, kényszert is gyakorol a vezetőség arra, hogy az SZTE nyugodjon bele az átalakulásba:

„Tíz nap múlva döntést KELL hoznia a Szenátusnak. Másképp nem lesz pénz, nem lesz Klinika, nem jön majd hallgató, vége a világnak. Mondják.

De nincs kényszer.”



VVL - Veritas Virtus Libertas
kedden



Ma Rovó László azzal kezdte a napot, hogy nincs kényszer az egyetemen, nem biztos a modellváltás.

Tegnap azt mondta, hogy feltétlen dönteni kell az ügyben január 29-ig, és mivel Debrecenben és Pécsen már nem kérdés a modellváltás, ezért - véleménye szerint - itt is meg kell lépni.

10 nap múlva döntést KELL hoznia a Szenátusnak. Másképp nem lesz pénz, nem lesz Klinika, nem jön majd hallgató, vége a világnak. Mondják. ...
[Továbbiak](#)

76
15
15

A helyzetre vonatkozó kérdéseinkkel kerestük az SZTE vezetését is, amint erre válaszolnak, cikkünket frissítjük.

Címlapkép: [Szegedi Tudományegyetem / Facebook](#)

(<https://www.facebook.com/univszeged/photos/10156624334611577>).